

Bilinç ve Bilinçdışı

Carl Jung hayatını tek bir hedefe adadı. Otobiyografisinde de belirttiği gibi bu hedef, *“kişiliğin sırrına nüfuz etmektir.”* (MDR). Bu görevi başarmak için büyük Roma şairi Terrence’in şu sözünü entelektüel görevi olarak benimsedi: *insani olan hiçbir şey bana yabancı değil.* Daha önce veya daha sonra çok az kişinin yaptığı gibi ruhun derinliklerini araştırdı ve farkına vardığı şey, kendi ruhumuzun doğası hakkında ne kadar az şey bildiğimizi.

“İnsan varoluşunun amaçlarına ilişkin neredeyse tam bir yönelim bozukluğuyla karakterize edilen zamanlarımız, her şeyden önce, muazzam miktarda psikolojik bilgiye ihtiyaç duyuyor.”

-Carl Jung, Toplu Eserler Cilt 18

“İnsan kişiliğinin iki şeyden oluştuğunu varsayabiliriz: birincisi, bilinç ve ikincisi, bilinçsiz ruhun belirsiz büyüklükteki hinterlandı.”

-Carl Jung, Toplu Eserler Cilt 11

Dünyayı olduğu gibi sunmanın yanı sıra psişe, kişiliğimizi de olduğu gibi sunar. Bilincimizi nasıl düzenlediğimiz, neyin bilincinde olduğumuz, bilinçdışının karanlığında ne bıraktığımız ve kolektif bilinçdışının arketiplerine bağlanma yeteneğimiz veya yeteneğimizin eksikliği, kim olduğumuzu şekillendiren başlıca faktörlerdir. Bu nedenle, Jung kişiliğimizi değiştirmek için bilinçdışıyla olan ilişkimizi değiştirmemiz gerektiğine inanıyordu. Çünkü eğer bilinçdışının unsurlarına bilişsel olarak bağlanır, bunlar üzerinde düşünür ve bunları bilinçli farkındalığa entegre edersek, bilincin kapsamını genişletir, onu düzenleme biçimimizi değiştirir ve Jung'un bütünlük adını verdiği psikolojik sağlık idealine doğru ilerleriz.

Nesiller boyunca incelenecek, tartışılacak ve üzerinde, çarpıtma, yanlış bilgilendirme ve propaganda yapılabilecek bir çağda yaşıyoruz. Normal sanılan birçok ülke ve ülke blokları değişiyor ve görüldüğü kadarıyla değişmeye de devam ediyor. Bu nedenle, bilinç ve bilinçdışını, ortada olan biteni birlikte değerlendirmek elzem gibi görünüyor.

ABD merkezli Kuzey Amerika tedarik zincirlerinin rekabet gücü korunacaksa, Avrupa'ya büyük tarifeler uygulanması kaçınılmaz olacaktır. Ayrıca Avrupa'daki jeopolitik zeminin bir ay öncesine göre daha güvencesiz olduğu da tartışmasızdır. Peki “dolar neden zayıflıyor?” diye soracak olursak eğer, piyasa tepkisini küçümsemek için bazı zamanlar vardır ancak o bugün değil.

Son haftalarda birbirini güçlendiren iki tema var. Bu temalardan ilkinin, ABD mali duruşundaki sıkışma ve ABD belirsizliğindeki daha geniş çaplı artış olduğunu söyleyebiliriz. ABD'deki tarife etkisini dengelemenin anahtarı her zaman başka yerlerde para harcamak / vergileri kesmek olmuştur. Yönetim ve ABD Kongresi'nden bugüne kadar gelen sinyaller, bu tarifelerin de dâhil edildiği daha muhafazakâr bir mali duruşa yönelik olduğu. İkinci tema ise yerleşik politika belirsizliği ölçütleri ABD'de, dünyanın geri kalanından daha fazla artıyor. Bu, yönetimin daha geniş tabanlı politika kesintilerini ve öngörülemezliğini, özellikle de ticaret politikası ve DOGE harcama kesintilerini yansıtıyor. Bu bağlamda piyasanın ABD ile dünyanın geri kalanı arasındaki büyüme farkının daralmasını fiyatlandırmaya başlaması ölçeği o kadar hızlı ki bunun bir olasılık olarak kabul edilmesi gerekiyor. Bu yönde geçici işaretler sağlayan yılbaşından bu yana yaşanan birkaç gelişmeyi vurguluyoruz. Birincisi, son on yıldır birçok gerçek para yatırımcısı için portföy oluşturmanın merkezinde yer alan ABD doları ile risk varlıkları arasındaki azalan korelasyon ve ikincisi ise ortak paydanın ABD dolarına karşı ucuz değerlemeler olmasıyla hem yüksek hem de düşük beta para birimlerinin alışılmadık ve eş zamanlı üstün performansı şeklinde yorumlanabilir.

Tüm bunları bir araya getirdiğimizde, daha geniş ve daha zayıf bir dolar eğilimin ortaya çıkma olasılığına karşı daha açık fikirli olmaya başlıyoruz. Önemli noktalardan birinin de ABD'den gelen haber akışındaki sürekli değişim ve ABD ekonomisine olası zarar göz önüne alındığında mali politikada en azından kısmi bir politika değişikliği olasılığı olduğunu belirtebiliriz. Bu durumda, FED'in tarifelerin fiyatlar üzerinde yukarı yönlü baskı yaratacağı bir ortamda gevşemeye karşı isteksizliği; tarifelerin ve dünyanın geri kalanındaki jeopolitik gelişmelerin daha geniş çaplı domino etkisi, ciddi aşağı yönlü büyüme riskleri oluşturuyor ve daha küresel olarak ılımlı bir tepki fonksiyonunu harekete geçirecek. Bugüne kadar, Trump yönetiminin birçok politikası "müzakere taktiği" mantrası altında rasyonalize edilebilirdi. Bu, yıl boyunca gelişmelere yönelik sınırlı piyasa tepkisinin merkezinde yer aldı ancak bugün daha önce de belirttiğimiz gibi, şu anda gerçekleşen ticaret ve jeopolitik politika değişiminin ölçeği tarihsel boyutlarda. Bu politikaların bazıları önümüzdeki aylarda, hatta saatlerde tersine dönebilir ama gerçekleşecek ve gerçekleşen bazı politika değişimlerinin mantığı uzun yıllar tartışılabilir.

Görüşümüze göre daha az tartışılabilir olan şey, ABD'de meydana gelen büyük belirsizlik artışının olumsuz ekonomik etkisidir. Yaygın olarak takip edilen ABD belirsizlik ölçümleri son haftalarda küresel emsallerini keskin bir şekilde yakalamıştır. Daha az tartışılabilir olan bir diğer şey ise Kanada, Meksika ve Çin'e uygulanan tarifeler

devam ederse, ABD'nin Kuzey Amerika tedarik zincirinin göreceli rekabet gücünü korumak için Avrupa'ya benzer bir tarife düzeyi uygulamasının kaçınılmaz olacağıdır. Buna karşılık, bu tarifelerin toplamı, birçok ekonomiyi durgunluğa itmeye yetecek kadar büyük bir olumsuz küresel büyüme şokunu temsil edecektir.

Mevcut yaklaşımın ABD'ye verdiği ekonomik zarar göz önüne alındığında, piyasanın önümüzdeki haftalarda devam eden bu politikalara bir risk primi uygulaması makuldür ancak vurgulanması gereken en önemli nokta, piyasanın artık ekonomik büyümeyi önceliklendiren yönetim basitçe söylemek gerekirse revizyonlar gündeme gelecekse, geri dönüş olmadan geçen zaman uzadıkça, ABD ve sonrası Kanada ve Meksika'ya bir gecede gümrük vergisi oranlarıyla hesaplanmak için soru, sıradakinin kim olacağıydı. Bizim strateji raporlarımızda ve medyada da belirttiğimiz üzere tahminimiz, Çin ve Avrupa da günlük bazında fazla hareketlilik var ancak önümüzdeki yıllarda piyasaları ve ekonomileri etkileyecek küresel düzende büyük değişimlerin tohumları şüphesiz şu anda ekiliyor.

Şubat ayı enflasyonu yüzde 2,3 ile yüzde 2,9 olan tahminimiz ve konsensüsümüzün oldukça altında gerçekleşti ve yıllık enflasyonun yıllık bazda tam 3 puanlık düşüşle yüzde 39,1'e gerilemesine yol açtı. Temel enflasyon eğilimi de Ocak ayına göre düşüş göstererek yüzde 2,2'ye (yıllık bazda yüzde 30) doğru düştü.

Temel enflasyondaki düşüş, Mart ayında üçüncü 250 baz puanlık indirimin yolunu açtı. Yurt içi talepte devam eden toparlanma ve global piyasalardaki şoklara karşı hassasiyeti nedeniyle iletişimin temkinli bir yaklaşımı sinyalledi. Önümüzdeki dönem faiz indirimlerinin devamı ama yaz aylarında kesme hızının yavaşladığını görmeye devam ediyoruz.

Büyüme tarafında iç talep 4. çeyrekte toparlandı ve 4. çeyrek 2024 GSYİH, kısa ömürlü ve sığ bir teknik durgunluğun sonunu işaret etti. Reel GSYİH, 4. çeyrekte iç talepteki toparlanmanın etkisiyle yüzde 1,7'lik güçlü bir çeyreklik büyüme kaydetti. Kredi büyümesi, esas olarak döviz kredi büyümesindeki artışın etkisiyle 4. çeyreğin ikinci yarısından bu yana artış eğiliminde oldu ve bu durum Merkez Bankası'nın döviz kredilendirmeyi kısıtlamak için yeni makro ihtiyati sıkılaştırma adımları atmasına neden oldu.

Ocak ayında açıklanan veriler az ama işaret ettikleri yön ise 2024 Aralık ayına göre aşağı yönlü bir noktada yer alıyor.

ÇEKİNCE:

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Söz konusu rapor belli bir kişiye veya mali durumları, risk ve getiri tercihleri benzer nitelikteki bir gruba yönelik olarak hazırlanmamıştır. Belirli bir getirinin sağlanacağına dair herhangi bir vaat veya taahhütte bulunulmamaktadır. Tüm yorum ve tavsiyeler öngörü, tahmin ve fiyat hedeflerinden oluşmaktadır. Zaman içinde piyasa koşullarında meydana gelen değişiklikler nedeniyle söz konusu yorum ve tavsiyelerde değişikliğe gidilebilir. Size uygun olan yatırım araçlarının ve işlemlerin kapsam ve içeriği uygunluk testi neticesinde belirlenir. Uygunluk testi, yatırım kuruluşu tarafından pazarlanan ya da müşteri tarafından talep edilen ürün ya da hizmetin müşteriye uygun olup olmadığının değerlendirilmesi amacıyla, müşterilerin söz konusu ürün veya hizmetin taşıdığı riskleri anlayabilecek bilgi ve tecrübeye sahip olup olmadıklarının tespit edilmesidir. Bu raporda yer alan her türlü bilgi, yorum ve tavsiye uygunluk testi ile tespit edilecek risk grubunuz ve getiri beklentiniz ile uyumlu olmayabilir. Bu nedenle, uygunluk testi neticesinde risk grubunuz tespit edilmeden sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi amaç, bilgi ve tecrübenize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Burada yer alan bilgi ve veriler, araştırma grubumuz tarafından güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan derlenmiş olup, doğrulukları ayrıca araştırılmamıştır. Bu nedenle, bu bilgilerin tam veya doğru olmaması nedeniyle doğabilecek zararlardan Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş. ve çalışanları sorumlu değildir. Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş. tarafından farklı bölümlerde istihdam edilen kişilerin veya Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin ortaklarının ve iştiraklerinin bu raporda yer alan tavsiyelerle veya görüşlerle hemfikir olmaması mümkündür. Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş. ile piyasanın işleyişinden kaynaklanan makul nedenlerden dolayı, Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş. ortakları, çalışanları, yöneticileri ve bunlarla doğrudan ve dolaylı olarak ilişkileri bulunan istihdam ilişkisi doğuracak bir sözleşme çerçevesinde veya herhangi bir sözleşme olmaksızın çalışan ve tavsiyenin hazırlanmasına katılan tüm gerçek veya tüzel kişiler ile müşterileri arasında önlemeyen çıkar çatışması ve objektifliği etkilemesi muhtemel nitelikte ilişkiler doğabilir. Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş., ortakları veya iştirakleri, Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yetkilendirildikleri yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ile yan hizmetlerini, bu raporda bahsi geçen şirketlere, muhtelif zamanlarda, sunmayı teklif edebilir veya sunabilir. Muhtelif zamanlarda, Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin, ortaklarını, iştiraklerinin ve işbu kapsamdaki yöneticilerinin, yetkililerinin, çalışanlarının veya temsilcilerinin, doğrudan veya dolaylı olarak, raporda bahsi geçen işlemler, menkul kıymetler veya emtialar üzerinde pozisyonları bulunabilir veya farklı nedenlerle ilgi ve ilişkileri bulunabilir. Söz konusu çıkar çatışması durumlarında Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş., internet sitesinde yer alan Çıkar Çatışması Politikası uyarınca hareket eder. Bu rapor, sadece gönderildiği kişilerin kullanımı içindir. Bu raporun tümü veya bir kısmı Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin yazılı izni olmadan çoğaltılamaz, yayımlanamaz veya üçüncü kişilere gösterilemez, ticari amaçla kullanılamaz.